

PUFF – Pilotintervention med Utökat FaR-stöd på Fritidsbanker

Refresh-utbildning 2025-12-01

Johan.sjostrom@vgregion.se

Centrum för fysisk aktivitet

Om PUFF-studien

- Samverkan mellan Centrum för fysisk aktivitet, Reg Skåne, region Västerbotten, Fritidsbanken, Karlstad universitet och vårdgivare
- Syftet är att undersöka om stödet för patienter som har Fysisk Aktivitet på Recept (FaR) kan förbättras genom stöd via fritidsbanker
- Pilotstudie till en planerad mer omfattande studie

Deltagare:

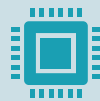
Minst 12 år, fått FaR, och svarar ja på minst 1 av:

- Vill du få inspiration och konkreta tips för att välja vilken/vilka aktiviteter som du kan göra utifrån ditt FaR?
- Vill du ha hjälp med var du kan utföra din aktivitet?
- Saknar du sport- eller friluftsutrustning som behövs för att göra aktiviteten enligt ditt FaR?
- Har du en funktionsnedsättning och behov av fritidshjälpmedel eller parasportutrustning för att kunna göra den/de aktiviteter du vill?

Enheter som skriver FaR i PUFF

Ale: Älvängens fysioterapi/rehab, Alepraktiken, Ale rehabklinik, Doktor.se Nol, Närhälsan Älvängen VC. Da Vinci-skolan?

Frölunda: Närhälsan VC Frölunda och Opaltorget, Högsboläkarna, Västerläkarna rehab, Sportrehab Frölunda

FaR, Fysisk aktivitet på recept

FaR – Fysisk aktivitet på recept

- Används av medarbetare inom vården och elevhälsan
- Förebygga och behandla sjukdom
- Mål: Goda och för patienten hållbara rörelsevanor

Vuxna, ungdomar och barn får FaR

- Övervikt/fetma
- Diabetes
- Stillasittande
- Rörelseorganen
- Psykisk ohälsa, stress
- Hjärta/kärl, hypertoni, stroke
- Respiratorisk sjukdom, KOL
- Cancer
- Neurologiska sjd, MS

I praktiken!

Samtal om fysisk aktivitet
Recept på fysisk aktivitet

Uppföljning

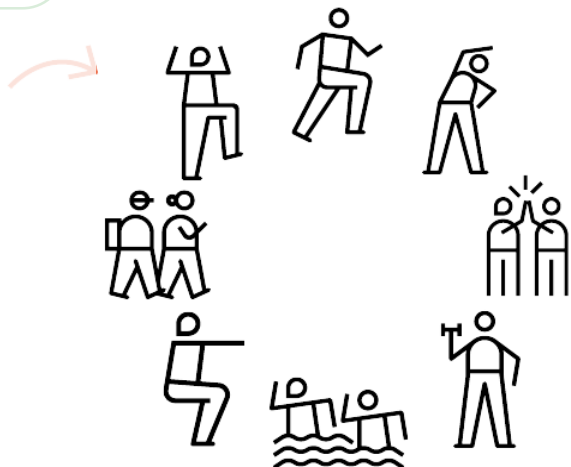
Aktivitet
stöd & pepp

Hållbara
rörelsevanor

I praktiken!

Samtal om fysisk aktivitet
Recept på fysisk aktivitet

Uppföljning

**Aktivitet
stöd & pepp**

**Hållbara
rörelsevanor**

Vad betyder FaR-et för er?

- Klartecken från sjukvården.
- Träning på eget ansvar.
- Du behöver inte kunna svara på frågor om sjukdom.
- Om något är oklart: Hänvisa tillbaka.

RECEPT – fysisk aktivitet FaR®
Fysisk aktivitet till alla

Ordnings / Eahet: _____ Personnr: _____ Datum: _____
Namn: _____
Adress: _____
Telefon: _____

Målsättning: _____

I vardagen

Minska stillasittandet 1: _____ 2: _____

Öka vardagsaktiviteten 1: _____ 2: _____

Fysisk aktivitet / träning ①

Aktivitet: _____
Doser: Antal tillfällen per vecka: _____ Antal minuter per tillfälle: _____
 Kondition Stycka Riktighet/Säkerhet Ansträngningsgrad: _____
 Balans Övrigt: _____ Vårde enligt BORG _____
Ushäk eller var försiktig med: _____

Fysisk aktivitet / träning ②

Aktivitet: _____
Doser: Antal tillfällen per vecka: _____ Antal minuter per tillfälle: _____
 Kondition Stycka Riktighet/Säkerhet Ansträngningsgrad: _____
 Balans Övrigt: _____ Vårde _____
Ushäk eller var försiktig med: _____

Uppföljning

Återbesök, datum: _____
 Telefon eller brev, datum: _____
 Annan vårdgivare: _____

Recept – fysisk aktivitet FaR®
Fysisk aktivitet till alla

Anledning till FaR: _____ Datum: _____

Målsättning: _____
 Bättre kondition Bättre styrka Bättre balans Bättre rörlighet
 Bättre förmåga Bättre självkänsla Bättre sömn Bättre koncentration
 Öka vardagsaktivitet Öka nya saker Öka lust till rörelse
 Bra saker jag redan gör och fortsätter med Öka rörligt Öka stillasittande

Ställsittande – När hur ofta jag byter/bryter/avbryter/minskar mitt stillasittande? _____

Fysisk aktivitet i vardagen

Aktivitet: _____ Datum: _____
Ansträngning: låg måttlig hög Vårde enligt ansträngningskala _____
Ushäk eller var försiktig med: _____

Träning

Aktivitet: _____ Datum: _____
Ansträngning: låg måttlig hög Vårde enligt ansträngningskala _____
Ushäk eller var försiktig med: _____

Plan – Var? När? Med vem? _____

Uppföljning: _____ Datum: _____
Återbesök: _____
Telefon eller brev: _____
Andra vårdgivare: _____

Receptet är giltigt ett år med.

Besökaren med FaR

Personer som kan ha...

...ingen, liten eller gammal erfarenhet av fysisk aktivitet

...bristande tilltro till sin egen förmåga.

Personer som kan behöva stöd med...

...att känna sig "rätt"

...att hitta en tydlig och möjlig väg

...att komma igång

...att fortsätta

Erbjudandet från Fritidsbanken till besökaren som fått FaR

Fritidsbankens erbjudande till FaR-kunden:

- Att hitta motivation
- Kunskap om en aktivitet, plats, kontaktuppgifter o dyl
- Se aktivitetsinfo i Rörelseguiden
- Aktivitetsdagbok
- Låna ev utrustning gratis i två veckor
- Kan återkomma för omlån eller få nya tips
- "SMS-coachning": SMS efter 4 och 8 veckor

Tips: frågor som söker o bygger motivation

- Har du tänkt på om det finns någon aktivitet/träning som du vill prova?
- Vad motiverar dig till att vara fysiskt aktiv? Vad gör det roligt eller lustfyllt att röra på sig?
- Finns det någon som du kan aktivera dig tillsammans med? Familjemedlem, vän eller skol/arbetskamrat?
- Vet du någonstans där du kan göra aktiviteten?
- Finns det något här inne som du blir sugen på att testa?

Söka upp eller öka aktivitet

- Hitta aktiviteter på vregion.se/rorelseguiden, FBs digitala infokiosker, eller er egen lokalkännedom
- **Träningsprogram** på Rörelseguiden

Rörelseguiden

Söka upp eller öka aktivitet

- Hitta aktiviteter på vgregion.se/rorelseguiden, FBs digitala infokiosker, eller er egen lokalkännedom
- **Träningsprogram** på Rörelseguiden
- **Tänk brett** om var/hur man kan vara aktiv: Föreningar, friluftsliv, promenader, vardagsaktivitet, hälsoteket, träffpunkterna, gymmen, grupper på sociala medier, verksamheter som ni samverkar med
- **Konkreta exempel** på hur man kan minska stillasittandet och öka vardagsaktivitet

Ålder och att hitta aktivitet

- Ibland olika drivkrafter!

Barn: Roligt, lustbaserat!! Vad är möjligt för familjen?

Unga: Stor variation. Sammanhanget och miljön kan styra aktivitetsvalet mer än själva aktiviteten

Vuxna: Resonerar om hälsovinster, det måste kännas OK och möjligt men behöver inte alltid "älska" själva aktiviteten

PUFF - Material och hjälpmedel

Aktivitetsdagbok

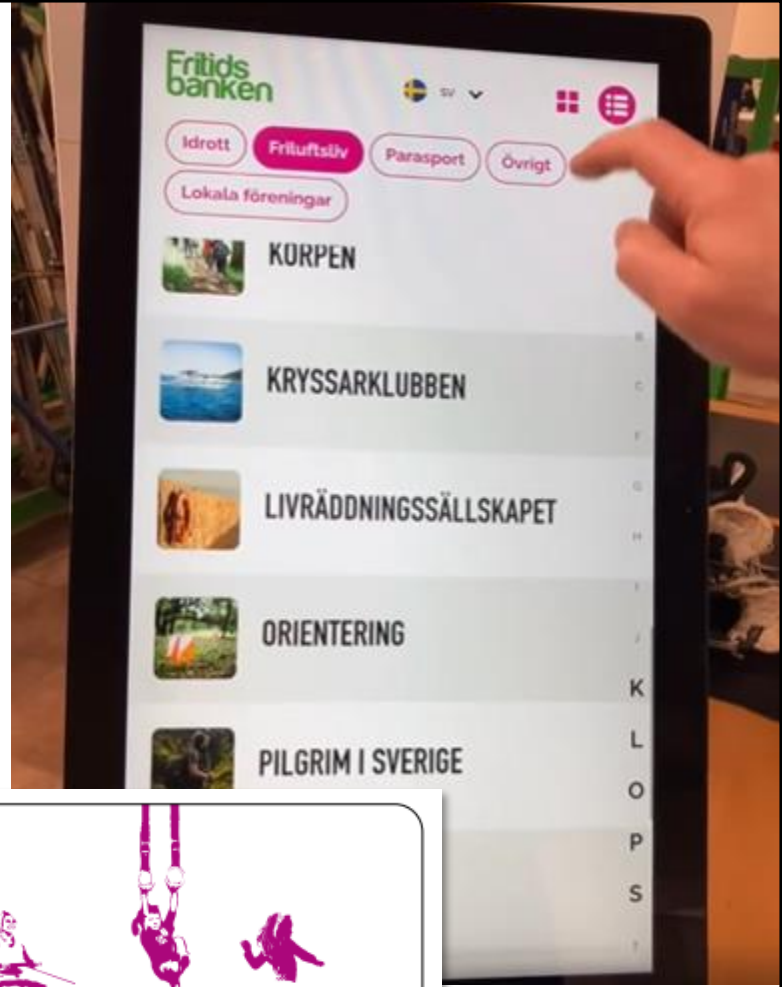
Fritidsbanken

Här kan du skriva. Dagboken är till för dig och du väljer själv vilka delar du vill fylla i.
 Ringarna kan du fylla i för att markera hur jobbigt det var:
 Lite= ○ Mellan= ○○ Mycket= ○○○

Det här vill jag göra: _____

Datum	Det här gjorde jag	Självt eller med någon annan? Vem?	Hur länge gjorde jag det?	Hur jobbigt var det? Lite, mellan eller mycket?	Hur kändes det efteråt?
				○ ○ ○	😊 😐 😞
				○ ○ ○	😊 😐 😞
				○ ○ ○	😊 😐 😞
				○ ○ ○	😊 😐 😞
				○ ○ ○	😊 😐 😞
				○ ○ ○	😊 😐 😞

Originalide Centrum för fysisk aktivitet Västra Götalandsregionen

Samtalsverktyg

Min aktivitet

Ute

Snö & is

Vatten

Gym & gymna

Gymnastik & idrott

Dans & musik

Kamp & självförsvar

Yoga & avspänning

Boll & racket

Prick & precision

Appar, webb & teknik

ute inne | själv fler | pris tid plats

Version 1.0 | vgr.se/hvardagsnyckeln

www.vgregion.se/rorelseguiden

Rörelseguiden

Rör dig på egen hand! →

Hitta aktivitet nära dig!

Ta stöd för motivationen!

 Er "PUFF-pärm"

 "Guide till personal på Fritidsbanken"

Guide till personalen på Fritidsbanken

FaR är ett klartecken från hälso- och sjukvården/elevhälsan att vara fysiskt aktiv. Du som personal på Fritidsbanken förväntas inte besvara frågor om sjukdomstillstånd i relation till motion. Om något är oklart, hänvisa besökaren tillbaka till den som ordinerat FaR eller till FaR-mottagning online.

FaR-receptet är en sekretessbelagd handling som är personens egen. Du kan be personen att visa upp receptet för att utifrån det hjälpa till med lotsningen. Men receptet ska inte kopieras eller förvaras hos Fritidsbanken.

Praktiskt stöd till besökare med FaR (Besök 1 på Fritidsbanken)

1. Besökaren visar FaR för er.

FaR-kunden kommer in

- Välkommen!!!

FaR-kunden kommer in

- Välkommen!!!
- Har de fyllt i studieenkäten? Vill de?
- Använd material och frågor för att hitta hur vi kan hjälpa till

- Tips i PUFF-pärm?

(Om) Kunden kommer tillbaka

- Välkommen!!!
- Hur har det fungerat med aktiviteten?
- Vad har fungerat bra? Nåt som varit svårt?
- Har du använt aktivitetsdagbok? (Annars erbjud gärna)
- Vad behöver du för att fortsätta vara aktiv?
- Ny enkät skickas automatiskt efter 3 och 6 månader

